

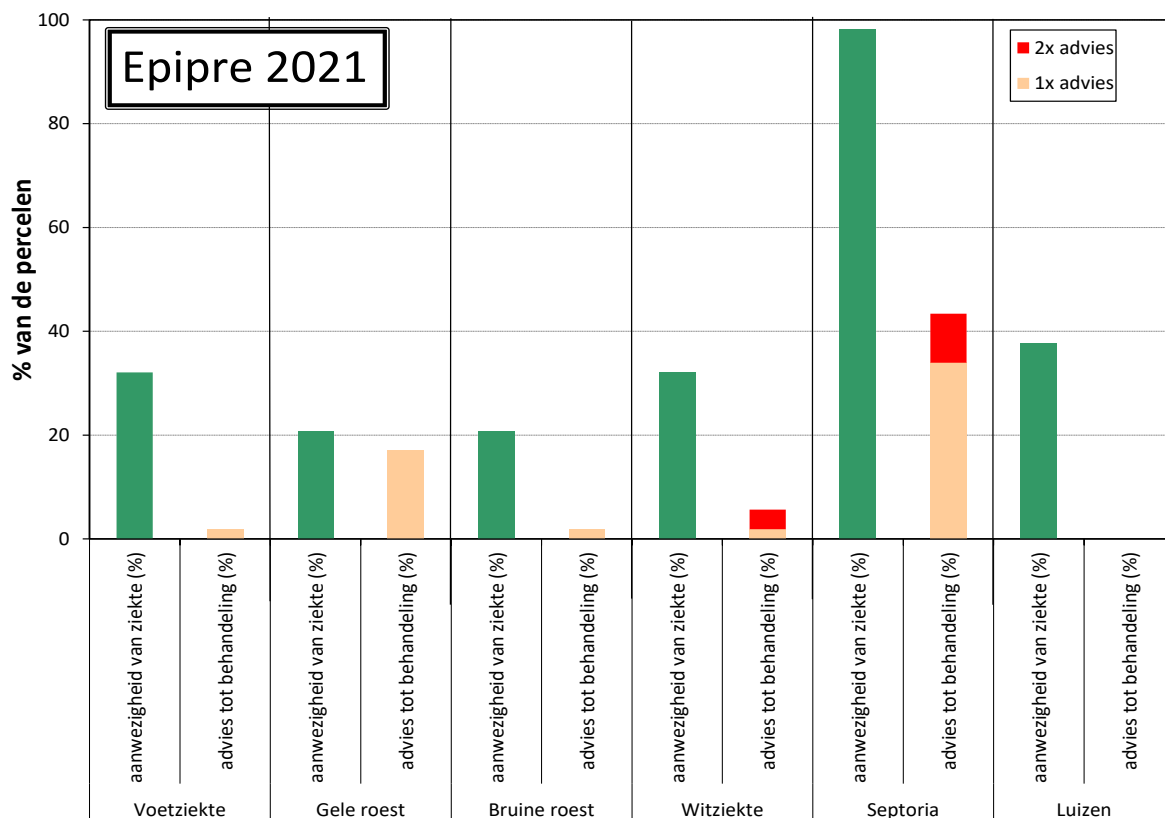
1 Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk in wintertarwe in 2021

W. Odeurs¹

De tarwe startte in een eerder wisselvallige winter. Ondanks grote verschillen was de winter 2020-2021 uiteindelijk gemiddeld een zachtere winter. De grote temperatuurswisselingen van februari zetten zich ook in maart verder. De bovengemiddelde neerslag in januari zorgde uiteindelijk voor een nattere winter. Daarop sloot een koude lente aan. April 2021 was de koudste april sinds 1986. Deze lagere temperaturen remden de ontwikkeling van de tarwe. Juni daarentegen toonde zich warm waarna het tij opnieuw keerde. Maart en april waren niet bijzonder nat maar mei bleek natter dan normaal. Juni startte eerder droog maar tweede helft van de maand werd een langdurige natte periode ingezet.

De unieke combinatie van temperatuur en vocht bepaalt zoals steeds de ontwikkeling van de bladziekten en de ziektedruk in de wintertarwe.

Figuur 1 geeft een synthese van de aanwezigheid en aangeraden bestrijding van de verschillende ziekten en plagen in de wintertarwe in 2021. De geadviseerde bestrijding is gebaseerd op de adviezen vanuit het Epipre-advieessysteem. De toestand wordt geschetst door het percentage percelen waar een bepaalde ziekte werd waargenomen en het percentage percelen (ten opzichte van het totaal) waar één of twee adviezen voor bestrijding van de respectievelijke aantasting nodig bleken.

Figuur 1: Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk en de bestrijdingsadviezen op de tarwepercelen binnen het Epipre-advieessysteem in 2021 (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

¹ Bodemkundige Dienst van België vzw, Leuven-Heverlee

Oogvlekkenziekte (*Pseudocercospora herpotrichoides*) kwam op ongeveer één derde van de percelen voor, meer specifiek op 32% van de percelen. Op enkele percelen, 2%, werd een behandeling geadviseerd. Deze ziekte meer algemeen gekend als voetziekte, kwam net wat meer voor dan vorig jaar, maar de nood tot behandelen bleek telkens beperkt.

Gele roest (*Puccinia striiformis*) werd op slechts 21% van de percelen waargenomen, het laagste niveau van de voorbije 8 jaren. Behandelen tegen gele roest daarentegen, was vrijwel altijd nodig. Op 17% van de percelen werd geadviseerd om te behandelen. De eerste behandeling bleek voldoende doeltreffend en een tweede advies specifiek gericht tegen gele roest bleek niet nodig.

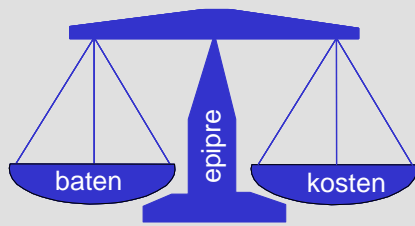
Bruine roest (*Puccinia recondita*) werd ook op 21% van de percelen waargenomen. Dit was vergelijkbaar met de situatie van 2019, wanneer op 20% van de percelen bruine roest werd waargenomen. In vergelijking met 2020 was dit beperkt aangezien toen op 45% van de percelen bruine roest werd gemeld. De mate van aantasting bleef bovendien vaak beperkt, wat blijkt uit het percentage percelen waar een behandeling werd aangeraden. Op slechts 2% van de percelen werd op basis van het expertsysteem geadviseerd om te behandelen tegen bruine roest.

Meeldauw of witziekte (*Erysiphe graminis*) was opnieuw meer aanwezig dan het jaar voordien. Terwijl in 2020 op 25 % van de percelen witziekte werd waargenomen, was dit in 2021 het geval op ongeveer één derde, namelijk 32 %, van de percelen. Het bleek ook net wat vaker nodig om te behandelen tegen witziekte. Op 6 % van de percelen werd geadviseerd gericht tegen witziekte te behandelen. Op twee derde van de percelen met advies bleek het zelfs nodig om 2 keer te behandelen.

Bladvlekkenziekte (*Septoria tritici*) werd algemeen waargenomen. Op nagenoeg alle percelen werden bladvlekken gemeld. Behandeling was niet altijd nodig. Op 43% van de percelen bleek het volgens het Epipre-adviesstelsel nodig om te behandelen. Op 78% van deze percelen volstond één behandeling terwijl op 22% van deze percelen een tweede advies werd gegeven gericht tegen bladvlekkenziekte.

Bladluizen waren in vergelijking met 2020 beduidend minder aanwezig in 2021. Met een waarnemingspercentage van 38% was dit eerder vergelijkbaar met de situatie van 2018 en 2019. De aantasting bleef bovendien ook beperkt en onder de behandelingsdrempel. Op geen van de percelen was het nodig om een insecticide tegen de bladluizen toe te passen. In 2020 daarentegen werd op 12 % van de percelen geadviseerd om te behandelen.

Gebaseerd op de tellingen, uitgevoerd op de Epipre-waarnemingsvelden en op de proeven aangelegd door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen, werd de toestand van de ziekte- en bladluisdruk op regelmatige tijdstippen bekend gemaakt via de LCG-akkerbouwberichten. In deze berichten worden waarschuwingen en aanbevelingen geformuleerd in functie van de waargenomen toestand. Dergelijke overzichten geven uiteraard een zeer veralgemeend beeld van de situatie. De rendabiliteit van een behandeling kan echter gemaximaliseerd worden indien deze gebeurt in functie van de ziektedruk op het perceel zelf.

Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen biedt de mogelijkheid om op basis van een veldobservatie een perceelsspecifiek EIPRE-advies aan te vragen.

Op basis van een veldobservatie en specifieke karakteristieken van het perceel, wordt door middel van het Eipre-systeem de berekening gemaakt van de opbrengstverliezen ten gevolge van de aanwezige ziekte(n)/bladluizen. Deze verliezen worden afgewogen ten opzichte van een eventuele behandelingskost, en op deze manier wordt een objectief advies geformuleerd of een behandeling al dan niet economisch verantwoord is. Dit advies wordt de dag zelf nog doorgestuurd (via telefoon of e-mail) zodat zo nodig snel gereageerd kan worden op de actuele ziekte/bladluisdruk.